

Vangnet Openbare Geestelijke Gezondheidszorg

Jaarverslag 2022

OGGZ in regio Westelijke Mijnstreek en Zuidelijk Zuid-Limburg

Vangnet OGGZ

Het Vangnet OGGZ is een advies- en meldpunt waar zowel burgers als professionals terecht kunnen voor advies of een melding over mensen die zorg nodig hebben, maar daar zelf niet om vragen of hulp weigeren. Mensen die vaak problemen hebben op verschillende gebieden, zoals psychiatrische klachten, verslaving, vervuiling of schulden.

Het Vangnet OGGZ probeert deze mensen, soms ongevraagd, zo goed mogelijk te helpen, bezoekt mensen thuis, bouwt contact op, inventariseert en schat risico's in. Waar mogelijk worden mensen toegeleid naar reguliere zorg.

Advies en consultatie

In 2022 zijn er **233** vragen voor advies en consultatie geweest.

Bij advies en consultatie wordt er een beroep gedaan op de expertise van het Vangnet OGGZ met de betrekking tot de OGGZ-visie op hulpverlening en de kennis van de sociale kaart. Dit kan telefonisch, in een multidisciplinair overleg of tijdens een gezamenlijk huisbezoek.

Meldingen

In 2022 zijn er **228** nieuwe meldingen opgepakt. Hierbij gaat het om zorgmeldingen met een langdurige interventie. Daarnaast was er in 2022 nog betrokkenheid bij 103 cliënten die in voorgaande jaren zijn aangemeld.

Monitoring

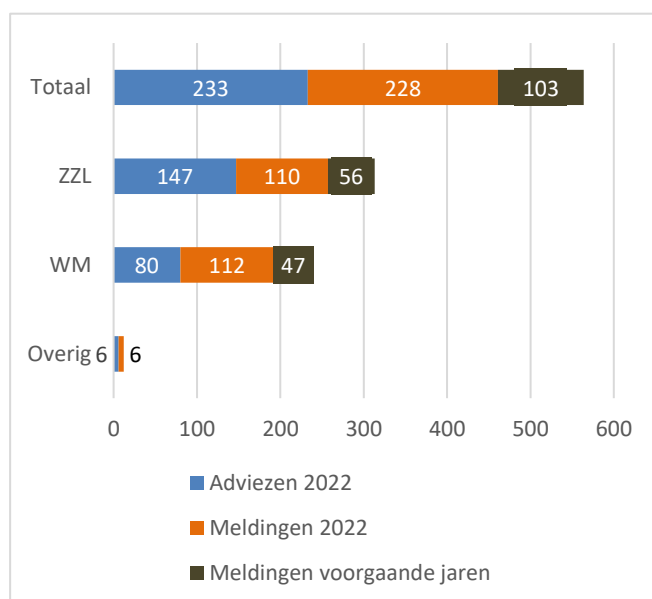
In 2022 hadden 21 dossiers de status monitoring, dit is een toename van 9 dossiers ten opzichte van 2021. Het betreft 'vinger aan de pols' contacten waarbij zowel doorgeleiding naar reguliere hulpverlening als ook afsluiten geen optie is. Enkele malen per jaar een contact maakt dat mensen in beeld blijven en niet verder verkommeren. Indien de situatie verslechterd, wordt het weer een actieve melding. Het betreft 15 personen in ZZL en 6 in de WM.

233 adviesvragen in 2022

228 meldingen in 2022

103 meldingen in behandeling uit voorgaande jaren

Grafiek 1.
Aantal adviesvragen en dossiers in behandeling in 2022 per regio

Tabel 1.
Adviesvragen 2022 en meldingen in behandeling in 2022 per gemeente. Het betreft meldingen van 2022 inclusief openstaande meldingen voorgaande jaren.

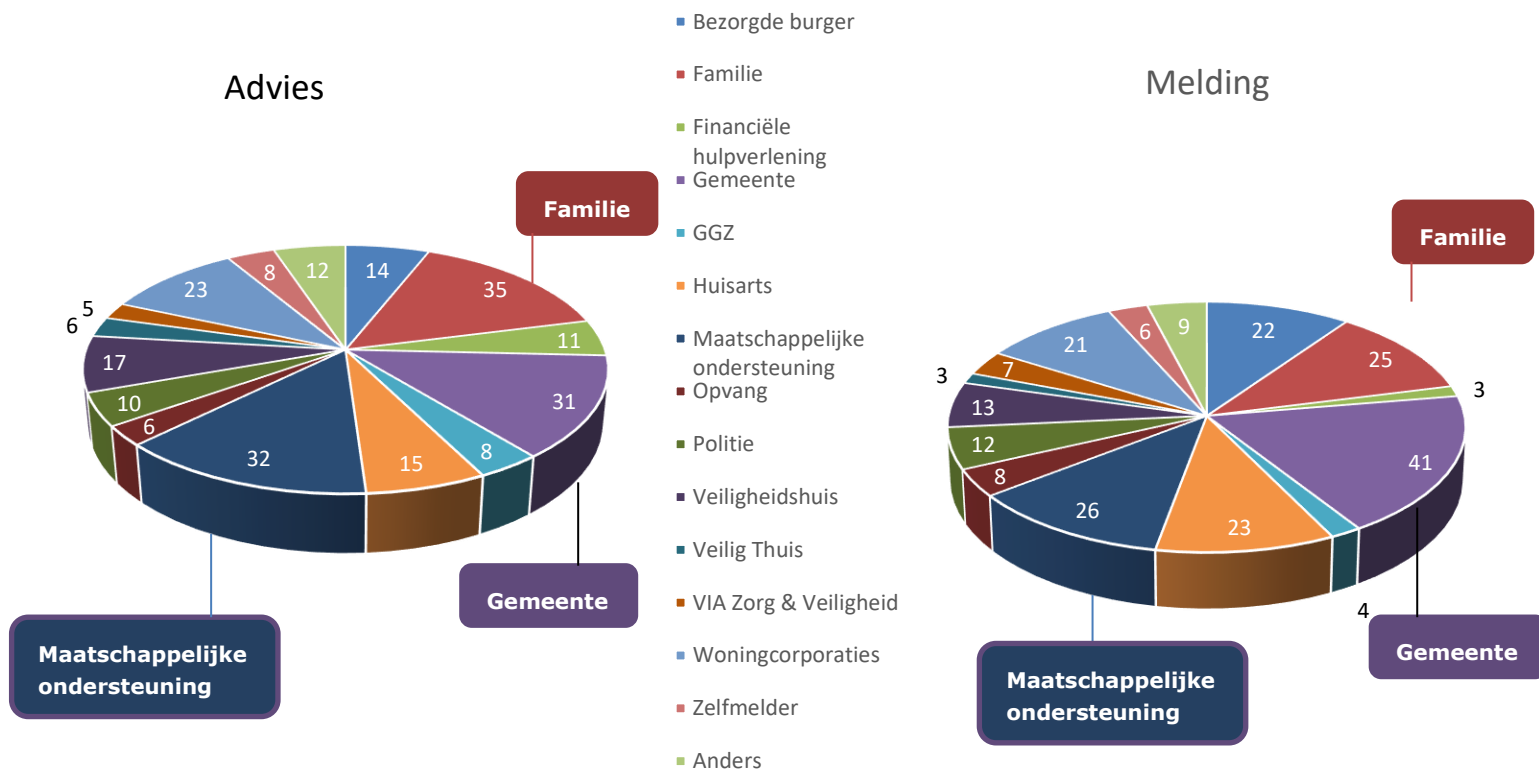
	2022		2021	
	Advies	Melding	Advies	Melding
Beek	11	19	14	17
Beekdaelen (Schinnen)	5	10	6	10
Sittard-Geleen	47	107	44	142
Stein	17	23	16	12
Eijsden-Margraten	7	5	10	10
Gulpen-Wittem	8	9	6	9
Maastricht	106	134	113	188
Meerssen	11	5	12	10
Vaals	6	7	2	18
Valkenburg a/d Geul	9	6	15	16
Buiten de regio	3	5	6	0
Overig*	3	1	2	0
Totaal	233	331	250	432

*De contacten genoemd onder 'Overig' betreffen anonieme adviesvragen of dakloze mensen.

7% direct opgepakt

7% van de meldingen werd als urgent ingeschat en op de dag van de aanmelding opgepakt. Dit is 3% minder dan in 2021

Figuur 1. Adviesvragers en Melders in 2022

Adviesvragers en melders

In figuur 1 is te zien dat zowel familie, burgers als ook professionals het Vangnet weten te vinden voor advies of het doen van een melding. De meeste vragen en meldingen komen van familie en gemeenten. Maar ook huisartsen en andere ketenpartners hebben vaak contact met het Vangnet.

Naast politiemeldingen die binnenkomen via het VIA Zorg & Veiligheid, komen er ook rechtstreeks meldingen binnen bij het Vangnet. Dit zijn vooral meldingen van wijkagenten die vaak samen op pad gaan met de vangnetmedewerkers of de WijkGGD'er.

Meldpunt Vangnet OGGZ

Het Meldpunt Vangnet OGGZ is op werkdagen bereikbaar van 8.30 tot 17.00 uur.

Burgers en professionals kunnen er terecht voor advies of het melden van een zorgelijke situatie. Het meldpunt is telefonisch, per email of via de website van de GGD Zuid Limburg bereikbaar.

In 2022 zijn bij het Meldpunt Vangnet OGGZ in totaal 855 telefoontjes binnengekomen.

Meldpunt Zorgwekkend Gedrag

Op 1 juli 2020 is het landelijk Meldpunt Zorgwekkend Gedrag van start gegaan. Dit meldpunt is voor 7 gemeenten* gekoppeld aan het Meldpunt Vangnet OGGZ.

In 2022 zijn er gemiddeld 15 telefoontjes per maand via deze weg binnengekomen. Meer informatie is te vinden op <https://www.meldpuntzorgwekkendgedrag.nl/>

*7 gemeenten: Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Maastricht, Meerssen, Sittard-Geleen, Stein en Valkenburg

**Meldpunt
Vangnet OGGZ**
088-8805016
vangnet@ggdzl.nl

**Meldpunt
Zorgwekkend
Gedrag**
0800-1205

5 dagen per week
telefonisch bereikbaar
van 8.30 tot 17.00 uur

Zelfredzaamheid

Zelfredzaamheid is het vermogen om te komen tot een adequaat mogelijk functioneren op de belangrijkste gebieden van het dagelijks leven. Daarbij hoort ook het (tijdig) organiseren van de juiste hulp op het moment dat je het niet zelf kunt.

Met de Zelfredzaamheid-Matrix (ZRM) kan de mate van zelfredzaamheid van cliënten worden beoordeeld op de belangrijkste leefgebieden. Door het Vangnet OGGZ wordt de ZRM gebruikt als screeningsinstrument. Meer informatie over het instrument vindt u op: www.zelfredzaamheidmatrix.nl

Problemen op meerdere leefgebieden

De scores van de Zelfredzaamheid-Matrix (ZRM) laten zien dat er bij alle cliënten sprake is van problemen op meerdere leefgebieden. Vaak betreft het een combinatie van geestelijke gezondheid, verslavingsproblematiek en/of een licht verstandelijke beperking. Veelal ontbreekt het aan een steunend sociaal netwerk en dagbesteding en is er geen sprake van maatschappelijke participatie. Het organiseren en uitvoeren van het huishouden, administratie en andere complexe taken vormt bij veel mensen in deze doelgroep vaak een (terugkerend) probleem. De afgelopen jaren zien we een toename van complexe problematiek.

Een uitgebreide screening op de leefgebieden van de ZRM geeft een basis voor het plan van aanpak met op maat interventies die als doel hebben om de situatie van de cliënt te stabiliseren en indien mogelijk te verbeteren.

Kenmerken van de doelgroep

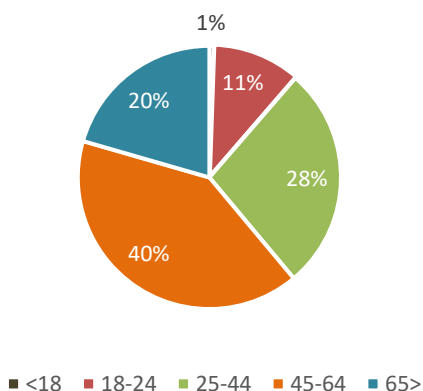
De OOGZ-doelgroep is divers. De OGGZ-cliënt bestaat niet.

Over het algemeen zien we meer mannen dan vrouwen, vooral in de leeftijd tussen 25 en 64 jaar. Het merendeel van de cliënten heeft problemen op meerdere leefgebieden, woont alleen, heeft een uitkering om in levensonderhoud te kunnen voorzien, werkt niet en participeert niet.

Leeftijd

68% van de groep is tussen de 25 en 64 jaar oud. Het percentage meldingen van jongeren vanaf 18 jaar en ouderen is de afgelopen jaren vrijwel gelijk gebleven.

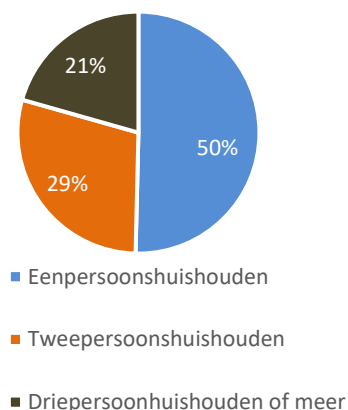
Figuur 2. Leeftijd

Huishoudens

Het merendeel van de gemelde personen woont alleen.

Figuur 3. Huishouden

Man	Vrouw
62%	38%

Man-vrouw

Er worden meer mannen dan vrouwen gemeld. In de verhouding man-vrouw heeft er het afgelopen jaar een lichte verschuiving plaatsgevonden, ten gunste van de mannen (6% minder dan 2021).

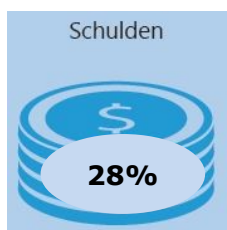
In **8** gevallen had de gemelde persoon verantwoordelijkheid voor kinderen jonger dan 18 jaar.

8% Uithuiszettingen

23% Woningvervuiling

19% Overlast

32 Mensen waren dakloos

32% van de gemelde personen betreft een huurder van de woningcorporatie

10% was huurder bij een particuliere verhuurder

WijkGGD'er

In 2022 zijn er 600,50 uur WijkGGD'er ingezet in Zuidelijk Zuid-Limburg.

De WijkGGD'er werkt als verbinder tussen de verschillende dienstverlenende organisaties, zoals de wijkagent, de huisarts en de GGZ, maar ook inwoners en het netwerk.

Meer informatie is te vinden op de [website van de GGD Zuid Limburg](#).

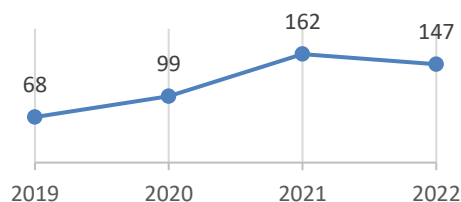
De WijkGGD'er is een uitbreiding van de taken van het Vangnet OGGZ met preventie/signalering en vroeginterventie.

Het aantal adviesvragen is sinds de komst van de WijkGGD'er toegenomen en in 2022 ligt afgenomen. In figuur 4 is dit in beeld gebracht.

Het betreft niet alleen telefonisch advies maar de WijkGGD'er gaat ook samen met de adviesvrager op pad of sluit aan bij een overleg.

Figuur 4.

Aantal Adviesvragen 2019 – 2022 in Zuidelijk Zuid-Limburg

Meldpunt Onverzekerdenzorg

Mensen met verward gedrag zijn relatief vaak onverzekerd. Om dit probleem aan te pakken is in 2020 een subsidieregeling ingesteld, zodat zorgaanbieders hun kosten voor geleverde zorg aan een onverzekerde kunnen declareren. Hiermee kunnen ook deze mensen de benodigde zorg krijgen.

Het is de bedoeling dat als een zorgaanbieder zich meldt met een niet te declareren factuur, het Vangnet OGGZ wordt ingeschakeld om onderzoek te doen naar de onverzekerde(n) om deze toe te leiden de gemeente die zorg draagt voor een verzekering.

In 2022 is het toeleiden vanuit de GGD naar de gemeenten stop gezet omdat de manier van werken in strijd is met de AVG. Landelijk zijn een aantal partijen, waaronder het Ministerie van VWS en GGDGHOR Nederland, bezig met een oplossing voor dit probleem.

Voor 2022 betrof het 593 meldingen van hulpverleners die interventies hebben uitgevoerd aan onverzekerde personen. Vanuit het Vangnet OGGZ zijn geen verdere interventies uitgezet in afwachting van nieuwe privacyrichtlijnen.

Wel weten hulpverleners in de regio het Vangnet via de reguliere weg te vinden in geval van zorgwekkende situaties.

Wachlijst

Zowel in de Zuidelijk Zuid-Limburg als ook in de Westelijke Mijnstreek was er in 2022 sprake van een wachlijst van gemiddeld 5 casussen.

Middels wachlijstbeheer vindt er een prioritering plaats. Daarnaast wordt bij de personen die op de wachlijst staan contact gehouden met de melder om meteen te kunnen handelen als de situatie zorgelijker wordt.

Samenwerking

Binnen de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg is samenwerking en elkaar goed informeren van groot belang, uiteraard met in acht neming van de privacywetgeving.

Afstemming tussen diverse ketenpartners, zoals gemeenten, maatschappelijke opvang, woningcorporaties, politie, GGZ-instellingen, verslavingszorg en Veiligheidshuizen, vraagt om coördinatie en monitoring. Vangnet OGGZ initieert zelf overleggen en participeert in overleggen van bijvoorbeeld gemeenten en Veiligheidshuizen. Dat kan zowel op cliëntniveau zijn als op het gebied van beleid en afstemming.

Conclusie

Vangnet OGGZ kijkt met tevredenheid terug op het jaar 2022. De afgelopen twee jaar waarin Covid-19 een flinke impact heeft gehad op het dagelijks leven, lijkt voorsnog niet te leiden tot de verwachte toename van het aantal mensen dat tussen wal en schip valt. Het aantal adviesvragen en nieuwe meldingen is in beide regio's licht gedaald.

De cijfers laten verder zien dat de kenmerken van de doelgroep niet verschillen met voorgaande jaren, wel wordt de problematiek van de doelgroep steeds complexer. Het belangrijkste doel is dat er een stabilisatie of zelfs verbetering optreedt in de situatie van de doelgroep, als deze in beeld is bij Vangnet OGGZ.

Het aantal jongeren onder de 25 jaar en ouderen boven de 65 is in 2022 weliswaar niet gestegen maar het blijft een aandachtspunt.

In samenwerking met ketenpartners slagen we er in om acute problemen op te lossen en een basis te leggen voor stabilisering. Een deel van de OGGZ-cliënten zal hoe dan ook langdurig aangewezen zijn op zorg, om terugval te voorkomen.

Verder blijft de GGD Zuid Limburg de ontwikkelingen ten aanzien van een sluitende aanpak voor personen met verward gedrag volgen en hierin meedenken. De WijkGGD'er en het Meldpunt Zorgwekkend Gedrag zijn in dat kader relevante onderwerpen. Daarnaast is het Vangnet OGGZ actief betrokken bij het VIA en de Veiligheidshuizen.

Team vangnet OGGZ

Het team maakt deel uit van de afdeling Gezondheid en Maatschappelijke Participatie van de GGD Zuid Limburg. Er werken acht medewerkers met in totaal 6,3 fte (2,7 fte in de Westelijke Mijnstreek, 3,1 fte in Zuidelijk Zuid-Limburg en 0,5 fte coördinatie). De medewerkers hebben naast hun vooropleiding in de zorg de Post-HBO opleiding bemoeizorg gevolgd.

Meer informatie over het Vangnet OGGZ of de WijkGGD'er?

Op onze website www.ggdzl.nl kunt u ons vinden onder tabblad 'professionals' bij het onderdeel Openbare Geestelijke Gezondheidszorg.

Daar zijn ook onze jaarverslagen van vorige jaren te downloaden.

GGD Zuid Limburg

Afdeling Gezondheid en Maatschappelijke Participatie, unit Vangnet OGGZ

Postbus 33, 6400 AA Heerlen

T 088-880 50 00 www.ggdzl.nl

Voor vragen en opmerkingen kunt u zich richten tot Dominique Vranken, Medewerker beleid en onderzoek Gezondheid en Maatschappelijke Participatie